

48^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΑΞΗ ΣΤ' 1

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

«ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΑ»

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

ΟΜΑΔΑ Α' : ΜΕΧΙΛΛΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, ΑΖΕΜΑΪ ΓΕΡΑΝΤ, ΛΟΡΕΝΤΣ ΠΑΤΡΥΣΙΑ-ΜΑΡΙΑ

ΟΜΑΔΑ Β' : ΑΡΜΑΔΟΥΡΟΥ ΆΝΝΑ-ΜΑΡΙΑ, ΜΑΚΟ ΆΓΓΕΛΟΣ, ΚΟΤΣΑΝΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ

ΟΜΑΔΑ Γ' : ΠΡΙΦΤΗ ΖΕΛΙΝΑ, ΚΟΛΗ ΝΤΑΪΑΝΑ, ΙΜΠΡΑΧΙΜΙ ΝΤΕΪΒΙΝΤ, ΓΙΑΝΝΙΛΙΑΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

ΟΜΑΔΑ Δ' : ΔΗΪΑΜΑΝΔΙ ΜΑΡΙΝΑ, ΕΠΙΡΙ ΑΓΓΕΛΟΣ, ΖΩΤΟ ΕΡΙΚΑ, ΙΒΑΣΙΟΥΚ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ-ΑΝΤΡΙΑΝΑ

ΟΜΑΔΑ Ε' : ΕΖΖΟΥΑΟΥΙ ΝΑΝΤΙΑ, ΚΟΝΟΜΗ ΚΑΛΛΙΟΠΗ-ΚΛΕΙΩ, ΣΑΜΠΑΝΙ ΕΝΡΙΚ, ΘΕΡΤΣΑΪ ΣΕΜΠΑΣΤΙΑΝ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

ΠΑΤΡΙΑΝΑΚΟΥ ΓΙΩΤΑ

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ

ΣΟΦΟΥ ΕΛΕΝΗ, ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

ΤΣΙΡΚΑ ΣΟΦΙΑ, ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΚΕΡΚΥΡΑ ΚΑΛΛΙΟΠΗ, ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε πρώτα τους μαθητές των τάξεων Γ', Δ', Ε' & ΣΤ' , οι οποίοι βοήθησαν αποτελεσματικά στην ολοκλήρωση της έρευνας με τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων, τους δασκάλους τους για την υπομονή τους και την ενεργή συμμετοχή τους και τέλος, το Διευθυντή του σχολείου μας για την αμέριστη και ουσιαστική συμβολή του σε ό,τι και αν χρειαστήκαμε.

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΟΘΕΜΑΤΩΝ.....	3-4
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	5
ΤΕΧΝΙΚΕΣ-ΔΡΑΣΕΙΣ	5
ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΑ	5
ΟΡΙΣΜΟΣ	5
ΜΟΡΦΕΣ.....	6
ΟΙ ΡΟΛΟΙ ΣΤΗΝ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΑ.....	7
▪ ΘΥΤΗΣ.....	7
▪ ΘΥΜΑ.....	7
▪ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ/ΤΕΣ	7
ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ.....	8
▪ ΤΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	8
▪ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	8
▪ Η ΠΡΟΒΟΛΗ ΒΙΑΣ ΑΠΟ ΤΑ Μ.Μ.Ε.	9
ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ.....	9
ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ	10
ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ.....	10-11

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το θέμα της συγκεκριμένης ερευνητικής εργασίας είναι η ενδοσχολική βία.

Είναι ένα σύγχρονο κοινωνικό φαινόμενο, που τα τελευταία χρόνια , παίρνει ανησυχητικές διαστάσεις και αποτελεί σοβαρή απειλή για τη σχολική κοινότητα.

Σύμφωνα με την Ε.Ψ.Υ.Π.Ε(εταιρία ψυχοκοινωνικής υγείας παιδιών και εφήβων), το 10-15% των μαθητών έχει πέσει θύμα ενδοσχολικής βίας. Περίπου οι μισοί δεν το λένε πουθενά, ενώ από τους άλλους μισούς, οι περισσότεροι το εκμυστηρεύονται κυρίως σε φίλους και λιγότερο σε γονείς και δασκάλους.

Όλα τα παραπάνω και κυρίως το γεγονός ότι ένας μαθητής της τάξης μας υπήρξε θύμα ενδοσχολικής βίας, μας οδήγησε στην επιλογή και την ενασχόληση με το συγκεκριμένο θέμα.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΟΘΕΜΑΤΩΝ

Καταμερισμός θέματος σε ομάδες .

Η εργασία χωρίστηκε σε πέντε υποθέματα και με κοινή απόφαση της ολομέλειας δημιουργήθηκαν πέντε ομάδες που η καθεμία ανέλαβε από ένα υπόθεμα ως εξής:

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΜΕΧΙΛΛΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΑΖΕΜΑΪ ΓΕΡΑΛΝΤ

ΛΟΡΕΝΤΣ ΠΑΤΡΥΣΙΑ-ΜΑΡΙΑ

ΥΠΟΘΕΜΑ : Ορισμός και μορφές ενδοσχολικής βίας

ΟΜΑΔΑ Β'

ΑΡΜΑΔΟΥΡΟΥ ΑΝΝΑ ΜΑΡΙΑ

ΜΑΚΟ ΑΓΓΕΛΟΣ

ΚΟΤΣΑΝΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ

ΥΠΟΘΕΜΑ: Οι ρόλοι στην ενδοσχολική βία

ΟΜΑΔΑ Γ'

ΠΡΙΦΤΗ ΖΕΛΙΝΑ

ΚΟΛΗ ΝΤΑΪΑΝΑ

ΙΜΠΡΑΧΙΜΙ ΝΤΕΪΒΙΝΤ

ΓΙΑΝΝΙΛΙΑΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

ΥΠΟΘΕΜΑ : Τα αίτια της ενδοσχολικής βίας.

ΟΜΑΔΑ Δ'

ΔΗΪΑΜΑΝΔΙ ΜΑΡΙΝΑ

ΕΠΙΡΙ ΑΓΓΕΛΟΣ

ΖΩΤΟ ΕΡΙΚΑ

ΙΒΑΣΙΟΥΚ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ-

ΑΝΤΡΙΑΝΑ

ΥΠΟΘΕΜΑ: Οι συνέπειες της ενδοσχολικής βίας .

ΟΜΑΔΑ Ε'

ΕΖΖΟΥΑΟΥΙ ΝΑΝΤΙΑ

ΚΟΝΟΜΗ ΚΑΛΛΙΟΠΗ-ΚΛΕΙΩ

ΣΑΜΠΑΝΙ ΕΝΡΙΚ

ΘΕΡΤΣΑΪ ΣΕΜΠΑΣΤΙΑΝ

ΥΠΟΘΕΜΑ : Μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης φαινομένων ενδοσχολικής βίας

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας είναι να ερευνήσουμε το φαινόμενο της ενδοσχολικής βίας, ώστε να ενημερωθούμε για τις μορφές με τις οποίες εμφανίζεται, τα αίτια, τις συνέπειές της και τα μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης τέτοιων φαινομένων

Στόχοι μας είναι :

- Να ερευνήσουμε τις διαστάσεις του φαινομένου στο σχολείο μας
- Να ευαισθητοποιηθούμε και να ευαισθητοποιήσουμε και εμείς με τη σειρά μας τους άλλους, ώστε να αναλάβουμε κοινή δράση για τον περιορισμό του φαινομένου
- Να παρακινήσουμε τους συμμαθητές μας να σπάσουν τη σιωπή τους

ΤΕΧΝΙΚΕΣ-ΔΡΑΣΕΙΣ

- ✚ Video, φύλλα εργασίας, ερωτηματολόγιο, συζήτηση, εικαστική δημιουργία
- ✚ Ενημέρωση της σχολικής κοινότητας και των γονέων για τα αποτελέσματα της έρευνας (πανελλήνια ημέρα κατά της ενδοσχολικής βίας)
- ✚ Εκδήλωση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης στην πλατεία Κολιάτσου

ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΑ

ΟΡΙΣΜΟΣ

Ενδοσχολική βία ή εκφοβισμός ή bullying, είναι η βία που ασκείται στο σχολείο ή στο δρόμο προς και από το σχολείο. Πιο συγκεκριμένα, είναι η επιθετική συμπεριφορά που εμφανίζεται συστηματικά και εσκεμμένα και έχει στόχο να προκαλέσει σωματικό ή ψυχολογικό πόνο σε έναν ή σε περισσότερους μαθητές.

ΜΟΡΦΕΣ

Οι μορφές με τις οποίες εκδηλώνεται η ενδοσχολική βία είναι :

- Σωματική
- Σεξουαλική
- Λεκτική
- Φυλετική/κοινωνική
- Κλοπή
- Ηλεκτρονική

Πιο συγκεκριμένα, η σωματική βία μπορεί να περιλαμβάνει κλωτσιές, τρικλοποδιές, σπρωξιές, χτυπήματα, δάγκωμα, μαλλιοτράβηγμα, φτυσίματα κ.α.

Η σεξουαλική βία μπορεί να περιλαμβάνει σωματική επαφή, ανεπιθύμητα αγγίγματα, σεξουαλικά πειράγματα, υπονοούμενα και χειρονομίες.

Η λεκτική βία μπορεί να περιλαμβάνει βρισιές, απειλές, κοροϊδία, διάδοση ψεύτικων φημών

Η φυλετική/κοινωνική βία μπορεί να περιλαμβάνει ρατσιστικές συμπεριφορές για την καταγωγή ή το φύλο, την εμφάνιση ή την κοινωνική κατάσταση και αποκλεισμό από την παρέα.

Οι ρόλοι στην ενδοσχολική βία

· Χαρακτηριστικά θύτη

Ο θύτης είναι συνήθως αγόρι, είναι αυτός που προκαλεί, είναι εγωιστής με πολλές ανασφάλειες. Επιθυμεί μέσα από τη βία να κερδίσει το σεβασμό και την προσοχή των άλλων. Είναι καβγατζής και επιθετικός.

· Χαρακτηριστικά θύματος

Το θύμα είναι το άτομο που δέχεται την επίθεση, είναι συνήθως εσωστρεφές και ντροπαλό, με χαμηλή αυτοεκτίμηση και χωρίς πολλούς φίλους

· Οι παρατηρητές

Οι παρατηρητές είναι αυτοί που παρακολουθούν το επεισόδιο της ενδοσχολικής βίας. Κάποιοι είναι παθητικοί παρατηρητές, δηλαδή παρακολουθούν το γεγονός χωρίς να αντιδρούν. Κάποιοι άλλοι μπορεί να είναι ενεργητικοί, δηλαδή να παρακολουθούν παίρνοντας παράλληλα το μέρος του θύτη ή του θύματος αντίστοιχα.

Συχνά οι παρατηρητές αισθάνονται φόβο και ανασφάλεια και αυτό έχει σαν συνέπεια αρκετές φορές να αναπτύσσουν και οι ίδιοι βίαιες συμπεριφορές.

ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

- **Οικογένεια**

Πολλές φορές τα αίτια του φαινομένου αυτού βρίσκονται στην οικογένεια. Έχει παρατηρηθεί ότι παιδιά με υπερβολικά αυστηρούς ή υποχωρητικούς γονείς, αναπτύσσουν βίαιη συμπεριφορά. Το ίδιο αποτέλεσμα έχει και η αδιαφορία απ' την πλευρά των γονιών, η παραμέληση ή η απόρριψη των γονιών τους.

- **Σχολείο**

Οι συνθήκες του σχολείου επίσης με το υπερφορτωμένο πρόγραμμα που δεν επιτρέπει στους μαθητές να έχουν και άλλες δραστηριότητες, μπορεί να οδηγήσει σε βίαιες συμπεριφορές σε συνομήλικους ή σε μικρότερους μαθητές του σχολείου. Επιπρόσθετα, η έλλειψη ενημέρωσης με την ταυτόχρονη απουσία του ομαδικού πνεύματος και της εννοιας της αλληλεγγύης, μπορεί να έχουν τα ίδια καταστροφικά αποτελέσματα.

- **MME**

Πολλές φορές τα ΜΜΕ προβάλουν σκηνές βίας μέσα από ειδήσεις, ταινίες ή ακόμα τα παιδικά προγράμματα. Είναι λογικό λοιπόν πολλά παιδιά να έχουν ταυτίσει τη βία με τη διασκέδαση και την ψυχαγωγία

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Σύμφωνα με την ΕΨΥΠΕ οι συνέπειες της ενδοσχολικής βίας και του εκφοβισμού στα παιδιά είναι σοβαρές και καθοριστικές για την ψυχοκοινωνική τους ανάπτυξη και εξέλιξη.

Ένα παιδί φαίνεται ότι έχει πέσει θύμα ενδοσχολικής βίας αν:

- ✓ Αρνείται να πάει στο σχολείο, λέγοντας πως είναι άρρωστος
- ✓ Καθυστερεί να πάει στο σχολείο και επιστρέφει από αυτό
- ✓ Πέσει αδικαιολόγητα η επίδοσή του στα μαθήματα
- ✓ Περνά το διάλειμμα κοντά στους εκπαιδευτικούς
- ✓ Τα ρούχα του είναι συχνά σκισμένα
- ✓ Αλλάζει διαδρομές από το σπίτι στο σχολείο και αντίστροφα
- ✓ Έχει σημάδια στο σώμα του και αποφεύγει να εξηγήσει πώς τα έκανε
- ✓ Χάνει τα πράγματά του
- ✓ Αρνείται να συμμετέχει σε σχολικές δραστηριότητες
- ✓ Έχει ξαφνικές αλλαγές στη διάθεσή του
- ✓ Παραπονιέται για ψυχοσωματικά προβλήματα

ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

- Συζήτηση δασκάλων και γονέων με τα παιδιά
- Επικοινωνία γονέων εκπαιδευτικών
- Επιμόρφωση εκπαιδευτικών και γονέων για την αντιμετώπιση του προβλήματος.
- Στελέχωση των σχολείων με ειδικούς ψυχικής υγείας
- Συμβουλευτική τηλεφωνική γραμμή 801-801-1177

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ-ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η έρευνα διεξήχθη σε δείγμα 129 μαθητών της Γ', Δ', Ε' και ΣΤ' δημοτικού. Η συλλογή και η επεξεργασία των δεδομένων, καθώς και η διεξαγωγή συμπερασμάτων έγινε από τους μαθητές του ΣΤ'1, σε συνεργασία με τη δασκάλα τους και τη δασκάλα της πληροφορικής.

Πιο συγκεκριμένα, η έρευνα έδειξε ότι η πιο συχνή μορφή βίας που συναντάται στο σχολείο μας είναι η **σωματική** και η **λεκτική**, γεγονός που αναδεικνύεται και σε άλλες έρευνες για την ενδοσχολική βία, σε πανελλήνια και παγκόσμια κλίμακα.. Παρόλ' αυτά, εντύπωση προκαλεί η καταγραφή **16 μαρτυριών σεξουαλικής βίας**, αριθμός καθόλου ευκαταφρόνητος σε σύνολο 129. Επίσης **υπάρχουν 30 καταγραφές για διακρίσεις λόγω καταγωγής ή φύλου**, γεγονός που αποδεικνύει ότι οι ρατσιστικές συμπεριφορές δε λείπουν ακόμα και από σχολεία σαν το δικό μας, όπου στη συντριπτική τους πλειοψηφία οι μαθητές είναι αλλοδαποί.

Ευχάριστη έκπληξη αποτελεί το γεγονός ότι οι μαθητές του σχολείου μας **καταγγέλλουν στην πλειοψηφία τους τα περιστατικά βίας**. Το 45% το αναφέρει στους δασκάλους, το 30% στους γονείς, το 15% στους φίλους και μόνο το 10% το αποσιωπά. Αυτά τα στοιχεία έρχονται σε αντίθεση με τις έρευνες της ΕΨΥΠΕ, οι οποίες δείχνουν ότι περίπου το 50% αποσιωπά τέτοιου είδους περιστατικά, ενώ από το υπόλοιπο 50%, οι περισσότεροι καταφεύγουν στους φίλους, λιγότεροι στους γονείς και στους δασκάλους.

Τα συναισθήματα που διακατέχουν τους μαθητές όταν συμμετέχουν σε περιστατικά βίας είναι κυρίως **τύψεις, φόβος, λύπη** αλλά και **ικανοποίηση** επειδή εκδικήθηκαν.

Περίπου το **66% των μαθητών έχουν γίνει μάρτυρες περιστατικών βίας**. Από αυτούς το **45% υποστηρίζει ότι προσπάθησε να βοηθήσει το θύμα**, το **24% το ανέφερε σε κάποιον μεγαλύτερο**, ενώ το **28% αδιαφόρησε**. Το τελευταίο ποσοστό είναι και το πιο ανησυχητικό. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι ενώ πριν το 45% είχε υποστηρίξει ότι αναφέρει τα περιστατικά βίας στους δασκάλους και το 30% στους γονείς(σύνολο 75%), τώρα μόνο το 24% υποστηρίζει ότι το ανέφερε σε μεγαλύτερους.

Τα περισσότερα περιστατικά βίας-σύμφωνα με τις μαρτυρίες των μαθητών-διαδραματίζονται, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, **στο προαύλιο του σχολείου**.

Οι δάσκαλοι παρεμβαίνουν **ενημερώνοντας τους γονείς και δίνοντας τιμωρίες**.

Δυστυχώς δεν έχουμε στοιχεία σχετικά με το κατά πόσο εμπλέκονται σε περιστατικά βίας αγόρια ή κορίτσια. Στο ερωτηματολόγιο δεν υπήρχε ο διαχωρισμός αγόρια-κορίτσια ώστε να μπορούμε να βγάλουμε σχετικά συμπεράσματα. Οι έρευνες πάντως έχουν δείξει ότι τα αγόρια εμπλέκονται περισσότερο σε αναλογία 3 προς 1.

Τα αποτελέσματα της έρευνας αποδεικνύουν ότι είναι πολύ σημαντικό οι μαθητές να μιλάνε καταγγέλλοντας περιστατικά βίας. Αυτό όμως δεν είναι αρκετό, οι εκπαιδευτικοί και οι γονείς πρέπει να είναι ενημερωμένοι και εκπαιδευμένοι ώστε να κάνουν τις κατάλληλες παρεμβάσεις. Η επικοινωνία μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας και η ευαισθητοποίηση της κοινωνίας μπορούν να αλλάξουν τα δεδομένα. Αξίες όπως αυτή της αλληλεγγύης, της ομαδικότητας, της ισότητας και της αποδοχής του διαφορετικού, θα πρέπει να διαπνέουν τη σχολική κοινότητα. Σε τέτοιες συνθήκες και σε τέτοιο παιδαγωγικό κλίμα είναι σχεδόν αδύνατο να εκδηλωθούν βίαιες και ρατσιστικές συμπεριφορές.

**Η ΣΙΩΠΗ ΣΟΥ ΤΟΥΣ ΚΑΝΕΙ ΓΙΓΑΝΤΕΣ, Η ΦΩΝΗ ΣΟΥ ΝΑΝΟΥΣ!!!
ΜΙΛΑ! ΜΗ ΦΟΒΑΣΑΙ!**